

آکتور کارگشته

علی نصیریان ۸۷ ساله شد؛ هنرمندی که سینما به او افتخار می کند

گاو

■ نویسنده:

غلامحسین ساعدی

■ کارگردان: داریوش

مهرجویی

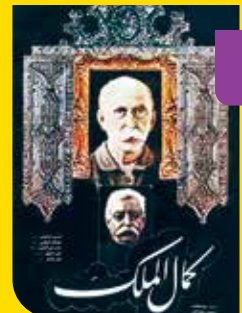
■ بازیگران: عزت الله

انتظامی، علی نصیریان،

جمشید مشایخی

با اینکه بازی عزت الله انتظامی در این فیلم بیش از دیگران به چشم آمد اما علی نصیریان، جمشید مشایخی، جعفر والی، پرویز فنی زاده و... به عنوان اهالی روستا ترکیبی مناسب تشکیل داده بودند که به چشم آمدن بازی کاراکتر اول فیلم کمک زیادی می کرد.

کمال الملک

■ نویسنده و کارگردان:

علی حاتمی

■ بازیگران: جمشید

مشایخی، عزت الله

انتظامی، علی نصیریان،

داوود رشیدی،

محمدعلی کشاورز

علی حاتمی تنها کارگردان سینمای ایران بود که توانایی بازی گرفتن از بزرگان بازیگری زمان خود را داشت. مشایخی، انتظامی، نصیریان، کشاورز و رشیدی در فیلم های او بالیدند و بهترین نقش ها را از خود به یادگار گذاشتند. نصیریان در این فیلم نقش مظفرالدین شاه را بازی می کرد.

کفش های میرزا نوروز

■ نویسنده: داریوش

فرهنگ

■ کارگردان: محمد

متوسلانی

■ بازیگران: علی

نصیریان، محمدعلی

کشاورز، سعید

امیرسلیمانی، جمشید

لایق

علی نصیریان در این فیلم نقش اصلی را برعهده داشت. فرصتی که کمتر در طول دهه ۶۰ برای او اتفاق افتاد. نصیریان برخلاف انتظامی کمتر شانس بازی در نقش های اصلی را پیدا کرد اما در بازی در نقش های دوم طوری ظاهر می شود که بیشتر اوقات بیش از کاراکتر اصلی به چشم می آید.

و بیانش نشان می دهد و چه استادانه این کار را انجام می دهد. زنگ «بله گفتن» اش هنوز در گوش است.

موفقیت تصادفی نیست

علی حاتمی گوهرشناس است و می داند دست روی چه بازیگرانی بگذارد. او ایده ای جاه طلبانه برای فیلم «ستارخان» دارد و نقش اول را به نصیریان می سپارد. فیلم مورد کج فهمی قرار می گیرد و مهجور واقع می شود اما درخشش نصیریان در حافظه سینمادوستان باقی است. در همین روزها مهرجویی سراغ نمایشنامه ای از گئورگ بوشنر نویسنده و شاعر آلمانی می رود که حاصلش می شود فیلم «پستچی». نصیریان نقی پستچی فیلم است؛ مردی ساده دل که در رابطه با همسرش دچار ضعف است. این اشکال، چون خوره ای روحش را می خورد. همزمان به شخصی مظلون می شود و آزدگی روحش دوچندان می شود و در نهایت خشم خویش را با قتل همسر فرو می نشاند. نصیریان باید همزمان حس سرگردانی، یأس،

احمد رنجبر

روزنامه نگار

حافظ بیتی دارد که با رندی تمام زیبایی جهان و قدرت آفریدگار را توصیف می کند: «خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم / کاین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت». طبعاً راه تاویل و تفسیرهای متنوع و متعدد از این شعر باز است اما آن مفهومی که اشاره شد را هم شامل می شود. غرض این که خالق هستی که از دم خود در بشر دمیده به او نیز قدرت خلق داده است. نتیجه این موهبت گاه در نقاشی کمال الملک تبلور می یابد؛ گاه در آواز استاد شجریان و گاهی در شمایل بازیگری استاد علی نصیریان. در کارگاه هستی، هنرمند زیاد بوده و هست اما معدودی به قله می رسند و مانا می شوند. استاد نصیریان یکی از این انگشت شماران است که توان بازیگری و «درک از هنر» در وجود او نهادینه شده.

ستاره های بدرخشید

برای پی بردن به راز موفقیت هر انسان ابتدا باید سراغ ریشه های او رفت. نصیریان در کودکی دلبسته هنر بوده و شیفته پرده خوانی و نقالی و تعزیه. همین اشتیاق است که او را به وادی هنر می کشاند؛ تئاتر یاد می گیرد و روی صحنه می رود. روزگار پر است از لطیفه های نهانی که در لحظه شاید کسی از سر و راز آن آگاه نباشد. چه حسن اتفاقی است که موج نوی سینمای ایران مصادف می شود با دوران درخشش نصیریان و دوستان او. او به همراه دو همقطارش، زنده یاران انتظامی و مشایخی در «گاو» داریوش مهرجویی یکی از تکه های شاخص ترین فیلم موج نوی سینما می شوند. هنر نصیریان یک سال بعد (۱۳۴۹) هویدا می شود که نمایشنامه «آقای هالو» را می نویسد و پیشنهاد ساخت آن را به مهرجویی می دهد و خودش می شود نقش اول فیلم. او ایفاگر نقش جوانی ساده دل است که در بدو ورود به تهران کیفش سرقت می شود؛ دل در گرو عشقی نافرجام می گذارد، مورد سوء استفاده دوستش قرار می گیرد و در آخر با خاطری آزرده به موطن خویش بازمی گردد. نصیریان همزمان تمام این احساسات متناقض را در چهره، رفتار

خشم، نفرت و انتقام را به باور مخاطب بنشانند. کار وقتی سخت تر می شود که او دیالوگ زیادی برای بیان احساساتش ندارد. نصیریان اما خالق یک شخصیت می شود که شیوه رفتارش در لانگ شات و نه کلوزآپ، اسرار درونش را هویدا می سازد.

هر فیلم یک هنر

این قدر سن ندارم که هنرنمایی نصیریان را روی صحنه به یاد بیاورم! به لطف فیلم های باقی مانده اما می توان بازی های او را به تماشا نشست و لذت برد. بعد از «پستچی» نوبت به همکاری دوباره با مهرجویی در فیلم جسورانه «دایره مینا» می رسد. نصیریان در همین سال ها دو فیلم متفاوت دیگر بازی می کند و گوشه ای دیگر از هنرش را به رخ می کشد: «مهر گیاه» و «سرایدار». اولی را فریدون گله ساخته که روایتی مینیمال از عشق است. نصیریان نقش مردی را بازی می کند که به یک باره در دام عشقی ناخواسته می افتد. سکوت، خنده، خواهش و اضطراب نصیریان بخشی از نشانه هایی هستند

